

Združenje distribucij za sejnine in študije odštelo tretjino dobička Elektra Ljubljana

Primož Cirman

Ljubljana – Devetnajst skupščin, pet delovnih in osem projektnih skupin, 230.000 evrov za študije in 122.600 evrov za sejnine.

To je bilanca lanskega dela gospodarsko interesnega združenja (GIZ) distribucije električne energije, ki ga je leta 1996 ustanovilo pet državnih elektrodistribucijskih podjetij. Če je to bilo sprva res namenjeno skupnemu nastopanju elektrodistributerjev pred državo, se je v zadnjih letih očitno razvilo v domala samostojni birokratski aparat, ki ga upravlja pet direktorjev elektrodistribucij in njihovi ožji sodelavci. »Tovrstna gospodarsko interesna združenja so načeloma vedno sporna, tako pri pomorskih agentih kot pri bančnikih, zato njihovo delo pozorno spremljamo,« meni direktor urada za varstvo konkurence (UVK) **Jani Soršak**.

Prav v luči dejstva, da je urad že pred dvema letoma ugotovil, da so distributerji s kartelnim dogovorom pri podražitvi električne energije izkrivljali konkurenco, je pomenljiv podatek, da se je pet predsednikov uprav elektrodistribucijskih podjetij, ki bi si vsaj na papirju morala konkurirati, zgolj v okviru skupščine GIZ lani v povprečju sestalo več kot enkrat na mesec. V okviru skupščine omenjenega združenja so namreč izpeljali dvanajst rednih in tri izredne seje, še štirikrat pa so se »srečali« korespondenčno.

Pri tem velja opozoriti, da je GIZ po dostopnih podatkih vsaj v minulih letih razpravljal tudi o stvareh, ki bi lahko zanimale UVK: o koordinaciji aktivnosti v zvezi s prehodom

gospodinjskih odjemalcev na odprti trg, o vsebini pogodbe o dobavi za gospodinjstva, o strokovnih podlagah v zvezi s cenovno politiko ... »Sedanja oblika GIZ nehote navaja na misel o kartelnem dogovarjanju. GIZ se nima kaj ukvarjati z tržnimi zadevami. Njegove aktivnosti pri razvoju omrežja so sila koristne, a bi se morale nadaljevati v okvirju Sistemskega operaterja distribucijskega omrežja (Sodo),« je za Dnevnik povedal **Urban Prelog** z direktorata za energijo na ministrstvu za gospodarstvo.

Vsak od direktorjev elektrodistribucij je sicer lani koordiniral tudi po eno od petih delovnih skupin: za tehnične zadeve, pravne in splošne zadeve, odjemalce, informacijske tehnologije ter ekonomiko in finance. V vsaki od omenjenih skupin je sedelo po pet članov, ki so se prav tako v povprečju srečali enkrat mesečno, pri čemer so za to dobili tudi plačano sejnino. Za 59 sestankov delovnih skupin je 25 njihovih članov, ki so sicer vsi zaposleni v elektrodistribucijskih podjetjih, delo v GIZ pa so v veliki večini opravljali znotraj delovnega časa, lani prejelo za 122.600 evrov sejin. Elektrodistribucijska podjetja je torej član delovne skupine lani v povprečju stal okrog 4900 evrov. Še dodatne evre so morala odšteti za dnevnice zaposlenih, ki so člani devetih projektnih skupin, ki so lani delovale v okviru delovnih skupin.

Kakšen je bil konkretni izplen množice takšnih ali drugačnih sej v okviru distribucijskega združenja? Kot je razvidno iz podatkov, ki smo jih pridobili v uredništvu Dnevnika, je bila ena najpomembnejših nalog združenja naročanje študij. Trenutno je tako v realizaciji štirinajst pogodb za študije, ki bodo elektrodistribucijska podjetja stale več kot

230.000 evrov. To je skoraj enako četrtini lanskega dobička Elektra Ljubljana (977.000 evrov), skupaj z lanskimi sejinami pa ta delež preseže tretjino dobička največjega elektrodistributerja.

Kar devet od štirinajstih študij je GIZ naročil pri Elektroinštitutu Milana Vidmarja (EIMV). Med njimi je tudi skoraj 100.000 evrov vredna petletna pogodba, na podlagi katere bo omenjeni inštitut izdelal več razvojnih študij distribucijskih elektroenergetskih omrežij v Sloveniji. Tako so na EIMV za Elektro Maribor leta 2008 izdelali študijo napovedi obremenitev in porabe električne energije na območju, kjer družba prodaja električno energijo, inštitut pa je izdelal tudi študijo razvoja elektroenergetskega omrežja na območju Maribora.

Da so v GIZ zunanjim inštitutom naročili izdelavo študije o zadevah, ki jih bržčas vsaj enako dobro obvladujejo tudi sama distribucijska podjetja, bi lahko dokazoval podatek, da bo EIMV za distribucije izračunaval tudi »cene priključitve na električno omrežje« in »ekonomsko upravičenost kompenzacije v distribucijskem omrežju«. Z ekonomskega vidika bo analiziral tudi uvedbo vodenja porabe gospodinjskih odjemalcev. Inštitut za raziskave v energetiki, ekologiji in tehnologiji (IREET), ki ga vodi **Djani Brečević**, pa bo za distributerje »ažuriral predpise pri naročanju in prevzemu elektroenergetske opreme«. Za zdaj sicer ni mogoče preveriti, ali pri izdelovanju študij najetim inštitutom pomagajo tudi zaposleni v elektrodistribucijskih podjetjih, a tega več naših sogovornikov ni zanimalo.

primož.cirman@dnevnik.si

Poleg tega, da je gospodarsko interesno združenje distribucij samo za sejnine lani porabilo 122.600 evrov, njegovo delo pozorno spremlja urad za varstvo konkurence (vodi ga Jani Soršak), ki je distributerje že oglobil zaradi kartelnega dogovora pri podražitvi elektrike.

GIZ po štirinajstih letih v likvidacijo

»Zagotovo ima GIZ prednosti, potrebujemo pa ga zaradi doseganja sinergijskih učinkov,« je včeraj povedal poslovodja GIZ **Roman Podnebšek**. Zagovorniki GIZ med prednostmi izpostavljajo prihranke pri naročanju študij in koordinacijo pri ključnih vprašanjih, ki so povezana z distribucijami. »S stališča trga je GIZ nepotreben, veliko vlogo pa ima pri drugih zadevah, na primer standardizaciji opreme in delu študijskih skupin, ki pa ne bi smele biti plačane,« meni **Andrej Ribič**, prvi mož Elektra Ljubljana. Prav to podjetje je po tem, ko so se za izstop iz GIZ kot prvi odločili v Elektru Gorenjska, zahtevalo likvidacijo združenja, za katerega še ni znano, ali in v kakšni obliki bo morebiti živelo še naprej.